

Антикоруптивна петолетка

У наредних пет година држава ће кренути у системску борбу са корупцијом, која је захватила све сегменте друштва, од политичких странака па све до приватизације предузећа

СЛОБОДАН ИКОНИЋ

Видовданска еуфорија око датума за почетак преговора о прикључењу Европској унији, потиснула је у други план скупштинску расправу која се тог дана водила око изузетно важних питања, управо везаних за европске интеграције. То се нарочито односи на Националну стратегију за борбу против корупције, документ који ће омогућити стратешко планирање и стварање ефикасног антикорупцијског система у наредних пет година.

Сам министар правде Никола Селаковић је рекао да је ова стратегија смерница за општи план борбе против корупције, али и највећи тест за Владу у земљи у којој је политичка корупција највећи проблем.

„У Србији министарства умеју да напишу законе, скупштинска већина их усвоји, али када дође до примене или је нема или је делимична, јер нема средстава, обучених кадрова, политичке воље. Политичка корупција је најгора корупција која може да захвати једно друштво“, рекао је Селаковић представљајући Стратегију у парламенту.

СКЕНИРАЊЕ Скенирајући укратко сваки сегмент друштва, министар је указао на корупцију која у сваком од њих постоји. Од странака, као главног легла корупције, преко јавних набавки као извора бројних кривичних поступака, па до приватизације која је постала синоним за криминал. Колико су велики системски пропусти говори и

ЈУГОСЛАВ ВЛАХОВИЋ

податак који је у Скупштини Србије изнео заштитник грађана Саша Јанковић да се лани њему за помоћ обратило 20.000 грађана.

Иако је на основу досадашњег рада и посебно јавних изјава створена слика да је Александар Вучић на себе преузео улогу „борца против корупције и криминала“, неопходно је да се ова борба хитно врати у институције.

Да би се то остварило Стратегију прати Акциони план који, у ствари, предвиђа конкретне мере и активности за спровођење стратешких циљева. Једна од тих мера је и формирање по-

себне организационе јединице Министарства правде које ће тромесечно вршити анализу урађеног и бити у координацији са Саветом за борбу против корупције, саветодавног тела Владе Србије. „Савет ће глобално сагледавати све активности, предлагати и пратити мере у циљу ефикасности и благовремено указивати на појавне облике корупције“, каже Радомир Илић, саветник министра правде, и објашњава да ће Савет који је дуго водила Верица Бараћ, сада добити много јаче ingerенције.

Главни надзор за спровођење Стратегије и Акционог плана обављаће Агенција за борбу против корупције. Сви органи који су у обавези да спроводе Стратегију, дужни су да донесу полугодишње и годишње извештаје и доставе их Агенцији за борбу против корупције. Ако неко то не уради, Илић наглашава „да ће бити јавно питан – зашто? Дужан је да се одазове јавном пропитивању, или ће у противном бити прекршајно кажњен“. Последња у ланцу је Агенција, која подноси извештај Народној скупштини.

И сама Скупштина у овој области има своје надлежности. Поред усвајања закључака, на основу извештаја, на посебним седницама ће се расправљати о извештају и преиспитивати рад одговорних лица. Поводом тих закључака, Влада је дужна да у року од шест месеци поднесе извештај.

По речима саветника Илића, један

од основних циљева Стратегије биће јачање регулаторних тела, као што су Државна ревизорска институција, Агенција за борбу против корупције, омбудсман, повереници за заштиту појединих права и слобода... Затим, унутрашња контрола у полицији, царини... Њихови капацитети биће знатно повећани и повезани са државним органима као што су Управа за спречавање прања новца, Пореска управа, пореска полиција...

Посебна пажња ће бити посвећена Тужилаштву и његовом јачању, с обзиром на то да ће оно бити носилац истраге. До сада је, рецимо, тужилац чекао да суд ангажује финансијског вештака, док је сада предвиђено да се у сваком Вишем тужилаштву налази лице правно-финансијске струке, које ће помагати тужиоцу приликом вођења истраге. Чак ће и полиција, уз пријаву, подносити и део о финансијској истрази.

Нарочита пажња посвећена је политичким активностима. Закон о финансирању ових активности постојао је и до сада, али никада није успео да се

Иако је на основу досадашњег рада створена слика да је Вучић на себе преузео улогу „борца против корупције и криминала“, ову борбу треба хитно врати у институције

примени. Биће мењан, како би се тачно утврдиле надлежности и права, од Агенције за борбу против корупције, до Државне ревизорске институције. Циљ је потпуна транспарентност, а најбоље ће се остварити детаљном ревизорском контролом ДРИ.

КОНТРОЛА Министарства ће такође имати интерну финансијску контролу у виду интерног ревизора. У јавним предузећима ће се тачно знати ко и како бира или смењује директоре. Искуства из досадашњих приватизација, стечајних поступака и закона о Агенцији за приватизацију више су него поучна. То су били закони који су дозвољавали корупцију, па чак ни као такви нису поштовани. Посебна су прича здравство и јавне набавке

лекова, школство, са управо тешким фијаском и афером мале матуре. Ова стратегија продубљује и отвара могућност за доношење акционих планова на локалном и покрајинском нивоу.

Када су јавне финансије у питању, где се лако троши а тешко прикупљају средства, предвиђен је јединствен идентификациони порески број. „Врло често нам измичу средства која добијамо од ЕУ. То су огромна средства, а не постоји ваљана контрола еврофондова“, каже Илић.

Што се тиче процедуралних питања, Илић напомиње да се водило рачуна о реалности рокова и обавеза. За прве две године предвиђени су неки лакши облици, попут јачање капацитета – кадровских, организационих и техничких. Све је рађено у сарадњи са ЕУ. Управо су из европских институција упозорили да се у ова акта не ставља нешто што није реално и што може направити проблем. Управо је тако било у претходном периоду. Наредних пет година ће показати да ли је све поменуто и реално и колико смо ближи чланству у ЕУ. ■